

Korpusz Sándor

GONDOLATOK A MUNKÁRÓL

A munka jelentősége az emberi életben

Mindannyian szeretünk értelmes munkát végezni. Erős, velünk született belső késztetés él bennünk arra, hogy másokért dolgozzunk. Képesek vagyunk a munkafolyamatokat önfejlődésünk szempontjából hasznosítani: Egyformán tudunk tanulni tapasztalatainkból és hibáinkból. Munkánk során önállóan kezdeményezzük a megfelelő lépéseket. A munka tanít meg minket arra, hogy tetteinkért felelősséget vállaljunk. A munka – a fizika szerint – egy adott úton kifejtett erő.

Mi az emberi munka? **Az emberi munka az adott ember életútján kifejtett külső és belső erők összessége.** Milyen erők nyilvánulnak meg egy emberi lényen keresztül élete során? Testi-anyagi, lelki, valamint belső és közösségi szellemi erők – így a munka az ember egész lényéből fakad, és egész lényét, életét áthatja. A munka egyaránt hat befelé a munkavégzőre, és kifelé a környezetére. Testi-anyagi szinten a munka mozgásokat idéz elő. Lelkünkben a munkát gondolkodási, tanulási folyamatok kísérik, megjelennek az adott munkához kötődő érzelmeink: lelkesedésünk vagy éppen viszolygásunk, bár ez utóbbi szerencsére nagyon ritka jelenség. Ahhoz pedig, hogy megcsináljunk valamit, akarati erőinket kell működtetnünk. A munkát alkotó ideáink, figyelmünk szelleme vezérli. Az életünk során elvégzett munkánk eredményezi fejlődésünket és a társadalom változásait. Alapvető kérdések ezek mindenkinek: **Miért születtem? Mi az életem célja? Mi a dolgom? Mi az életfeladatom?** A munka lényegében emberi fejlődésünk kulcsa. A munka elválaszthatatlan személyünktől, lényünktől. Az a munka amit elvégzünk, beépül személyiségünkbe, emiatt nem vehető el tőlünk. Hogyan vehetnénk el egy gitárostól harminc év zenei fejlődését? Hogyan adhatná oda a tudós a kutatások során felgyűlt tapasztalatát, intelligenciáját? Hogyan válhatna meg bárki is az általa kidolgozott szépségtől, mely lényéből árad?

Az emberi munka csak az emberi közösségben értelmezhető. Maugli barátunk nem végez munkát. (De jó neki! – sóhajtják többen is.) Nem is lehetséges ez a számára, mert ökelme nem tagja az emberi közösségnek. Maugli csupán a létfenntartás ösztönös folyamatát követi. Nincs sorsa, nincsen tudatosan megfogalmazott életfeladata, hiszen nem is használja emberi módon a tudatát. Eszik ha éhes, és alszik ha lenyugszik a Nap. Az emberi társadalom tagjaként végzett munkánk tesz bennünket emberré. Aki nem végez az egész lényét átható, életfeladataival kapcsolatos munkát a közösségben, az nem emberi szinten tengeti az életét. Csak az a munka a számunkra, aminek **köze**

van hozzánk, és ugyanakkor ami által **közünk van** a közösséghez. A munka által kapcsolódunk saját sorsunkhoz – és a közösségéhez. Az emberi munka során emberi erő-megnyilvánulásaink összessége egyszerre mutat saját lényünk és a közösség irányába.

A munkának, mint átalakító erőnek, iránya van. A munka minőségét, szellemét legjobban az iránya jellemzi: Miért fogtam bele ebbe a munkába? Mi a munkám valódi célja? Igazából mit is csinállok? Hogyan hat ki a munkám az életemre és a társadalomra? Kihez és mihez van köze a munkámnak? Megfelel a saját sorsomnak, lényemnek ez a munka? Kit, vagy mit szolgállok a munkámmal? Ilyen kérdésekkel vizsgálhatjuk meg munkánk és életünk szellemét. Minden képességekkel születő emberre vár a földön valaki, akinek olyan igényei vannak, amelyeket az adott képességekkel lehet szolgálni. Ha munkanélkülivé válunk, nem tudjuk a többieket szolgálni, és képességeink nem találhatnak utat az élő igényekhez. Az a társadalom, ahol ez tömegesen megtörténhet, alapvetően hibásan van berendezve. Az emberi munka célja a többiek szolgálata. Vagy szívesebben hiszünk abban, hogy a pénzért dolgozunk? Te a pénzért dolgozol?

A munka nem megvehető, csak a munkaerő. A tőkés munkaszervezők a XIX. század végén elemeire szedték a munkát: a szellemi-intellektuális funkciók elváltak a fizikai folyamatoktól. Kialakult a papírmunkát végző irodisták és az egyszerű izommunkát végző melósok csapata. Az irodista el volt zárva az elvek megtapasztalásától; a melós nem szólhatott bele az általa végzett folyamatok irányításába. Az emberek lényegében csak egy termelési mechanizmus gépszerű alkatrészeként tekinthettek önmagukra felelősség, önellenőrzés lehetősége és átfogó információk nélkül. Ebben a rendszerben munka nem is valósult meg a maga nemében. Az orosz *rabót* (munka) szóból ered a robotolás kifejezés. Ez fejezi ki azt a tényt, hogy a munkabéréért csupán a munkaerőt váltották pénzre. Aki pénzért eladja a munkaerejét, elveszíti azt. Elveszíti az életét, földi játékidejét, önállóságát. Manapság a vállalatok béralkut lebonyolító részlegeit Emberi Erőforrás (Human Resources) osztálynak hívják. Nem embert, hanem erőforrást csinál belőlünk a munka áruvá tétele. A Mátrix-vízió nem a jövőben működik. A tőke pénzt vagy életet kíván – mondja egy milliárdos. A pénz még több pénzt akar, és célját úgy éri el, hogy a neki alárendelt (!?) tömegtől elveszi az idejét és az erejét. Mi a megoldás erre a helyzetre? Az önalkalmazás, illetve a munkahely és a munkáltatók gondos megválasztása. Saját felelősségünk, hogy ne adjuk el magunkat *kilóra*, és ne végezzük a mókuserékben. Saját kötelességünk, hogy ráleljünk életfeladatainkra.

A megélhetési korrupció, avagy a karmikus munkanélküliség jelensége tömegessé vált. De hogyan is működik az életkorrupció? Így: *Tanári fizetésből nem lehet megélni. Egy biztos munkahelynél semmi sem fontosabb. Csak azért csinálom ezt a melót, mert jól megfizetik. Majd akkor csinálom azt, amihez kedvem lenne, ha elég pénzt kerestem. Ezt a kis juttot bolond lennék kihagyni. Minden eladó, mindenkinek megvan az ára. A gyerekeket szívvel-lélekkel tanító pedagógus inkább vegyszerekkel ügynököl. A tehetséges trombitás benzinkutasként szakít „vastag lóvét”. A hivatalát ellátó közalkalmazott elfogadja a döntéseit befolyásoló borítékot, és elveszíti a tisztességét.*

Mindannyiunknak megvan a tisztünk és a tisztességünk: az életfeladatunk és a becsületünk. Valakinek szüksége van a pedagógus figyelmére, a trombitás zenéjére, a hivatalnok helytállására az egyenlőség és igazság védelmében. A munka egészen más, mint a pénzkereset. A pénzkereset nem munka. Pénzt állatokkal is lehet kerestetni. A megélhetési korrupció áldozatai lényegében munkanélküliek. Áldozatai a hamis családi-társadalmi értékrendnek, mely a pénzt teszi az élet fő kérdésévé. A megélhetési bűnözés, a vesztegetés elterjedt és elfogadott jelenség – de attól még ugyanolyan kártékony, mint a dohányzás vagy a golfozás.

Korunk álma: Pénzt munka nélkül! Dolgozzon a pénz?

A népmesében a harmadik fiú csak mobil sípjába fúj, és kedves szolgálak teremnek előtte mondván: *Te csak ne aggódj, kedves gazdánk! Nyugodtan feküdj le és aludj! Reggelre úgy elhordjuk mi azt a nagy fekete aktahegyet, hogy csak na!* Így ment ez akkoriban. Tehetünk arról, hogy milyen meséket hallgattunk? Igazából nem, de az már nagyon furcsa, ha 18 felett még mindig hiszünk a mesékben, és arról álmodozunk, hogy találunk egy olyan szolgát, aki mindent elvégez helyettünk – és pont a pénz lesz az! Majd a pénz dolgozik nekünk, mi meg semmit se csinálunk, végre: csak henyélünk a napozóágyban, szürcsölgetjük a koktélnkat, és a yachtunk lágyan ring az öböl kék vizén. A népmeséket ma már a filmipar gyártja. Sokak szemében a siker csúcsára jut az, aki munka nélkül képes sok pénzhez hozzájutni. Vigyázat! A munkanélküliség színarany keretben is munkanélküliség. Mindannyian azért jövünk a Földre, mert dolgunk van itt. Feladatunk van, amit más nem végezhet el rajtunk kívül. A nettó fogyasztó, az anyagi javak élvezetével idejét felélő milliomos a munkája nélkül nem más, mint egy álmodó állat. Munka nélkül szegény egy legelésző marha tudatszintjére süllyed le. *Arra hajtok, hogy elég pénzem legyen, és aztán életem végéig ne kelljen többé dolgoznom.* Furcsa mondat ez! Lehet a munkánk célja a munka elvesztése? Illúzió-szeretetünk lényegében munkaellenesség. Ilyeneket mondanak mások (nem mi!): *Dolgozzon a pénz! Majd a pénz fial pénzt. Szaporodjon a pénz.* Dolgozni és szülni, sajnos, a pénz sohasem fog, mert a pénz idea, nem pedig élőlény. Mégis fohászkodunk hozzá, barátságban akarunk lenni vele. Fondorlatokat, kis mágiákat alkalmazunk; háromszögeket hajtogatunk a bankjegyekből, hátha megfialnak holnapra a bukszámban ...

Örökség, nyereség, tőzsdei spekuláció

Izgalmas, ha munka nélkül áll pénz a házhoz - például örökség, nyereség vagy befektetés formájában. Ha örökölünk valamit (ingatlan, pénz, jogok), a legtöbbünk számára teljesen természetes, hogy az elhunyt után ránk szálló javak fölött úgy rendelkezünk, mintha a miénk lenne. A szellemi törvények, a morális jog (*fas*) szerint – szemben az emberi joggal (*jus*) – sajnos, más a helyzet. Az örökség ugyanis a közösséget illeti meg. Hogy miért? Azért, mert az örökség a közösség terhére, a közösség erőfeszítéseinek eredményeképpen halmozódott fel. Az örökösnek azért nincsen személyes köze az örökséghez, mert az nem saját munkájának a gyümölcse; nem tett érte semmit. Azért sem lehet az övé, mert így hasznot húzna valakinek a halálából, akihez szoros kapcsolat kötötte. Miért száll épp az örökösre az öröksége? Az öröklés által különleges lehetőséget

kap arra, hogy többet nyújtson a közösségnek. A nyereség ugyanúgy nem illeti meg a nyertest, mint az örökös az öröksége. Egy nagyon nagy különbség mégis van a két jelenség között: A játék szenvedélye korlátlanul elhatalmasodhat az emberen, míg az örökösödésnek természetes korlátai vannak.

A tőzsdei játéknak többnyire az anyagi függetlenség az indítéka. Vajon, egy anyagi testben élő lény miképp érheti el az anyagi függetlenséget... pénzzel? Ha a megvilágosodást célozná meg, akkor érhető lenne - de így? Ne feledjük: Nem mindegy, milyen forrásból, milyen céllal, és milyen munka által teszünk szert a vagyonunkra. Emellett nagyon nem mindegy az sem, hogy miképpen fordítjuk a köz javára az igényeink, fenntartásunk kielégítésén felül képződő fölöslegeinket? Egyáltalán felvetődik-e bennünk ennek a gondolata? Fontos tisztázni a pénzvadászat motivációit. Karmánk, sorsunk alakításának egyszerűen nagyszerű alapkérdése a vagyonunk szemszögéből: Honnan jössz – és hová mégy? A munka nélkül szerzett pénz az egyik kedvenc játszótéren az önzés főangyalának, Lucifernek.

Jó munkát!

A pénzért dolgozni rendkívül kockázatos. Akit nem hat át élő, a többi emberhez kapcsolódó lelki-szellemi motiváció, az hamar bajba kerül. Ő az, aki alig várja, hogy nyugdíjba mehessen, aki szelíden is gyógyítható népbetegségekbe és kórházakba menekül e helyzet elöl, és ő az, aki nem a munkájára, hanem a munkaidő végére vár epekedve. Aki csak a pénzért *gályázik*, rabszolgája a pénzviszonyoknak, nem élheti meg önmagát szabad, felelős, fejlődő emberként. Nem élheti át felelősségét a közösségért és önmagáért, és ennek égető tudata elöl minden eszközzel (tévé, szex, drogok, evés, vagyongyűjtés, stb.) próbál elmenekülni. Aki a pénzért dolgozik, hamar kiég. Gyakran találkozunk ezzel a jelenséggel, de mit is jelent itt a kiégés, a tűz hasonlata? Mi ég ki bennünk? Leginkább a sorsunk és képességeink adta lehetőségeink füstölnek el. Nem használjuk ki időnket, elpazaroljuk találkozásainkat. Kihúny lelkünk mélyén a hit önmagunkban, elvész a bizalom egy értelmesebb, boldogabb élet iránt. Akkor miért dolgozzunk, ha nem a pénzért? Egyszerű: dolgozzunk magáért a munka lehetőségéért.

Önellenőrzésként mindig megkérdezhetjük: **Igazán hálás vagyok a sorsomnak, hogy azt a munkát végezhetem, amit éppen végzek? Mi közöm van ehhez a munkához?** Nekem való ez a feladat? Ez az én dolgom? A nekünk való feladatokat *akár ingyen is* elvégeznénk, ráadásként még pénzt is kapunk érte. A nekünk való munka során önálló döntéseket hozhatunk, hasznosan szolgálhatjuk a közösséget, hibákat követhetünk el, melyekből tanulhatunk. Munkánkban egész lényünk nyilvánul meg a többiek felé: Hogyan lehetne ezt egyenlővé tenni egy számmal (pénzzel)? Jó munkát kívánok mindenkinek.